

LIETUVOS RESPUBLIKOS VIEŠOJO ADMINISTRAVIMO ĮSTATYMO NR. VIII-1234 PAPILDYMO 15¹ STRAIPSNIU ĮSTATYMO IR LIETUVOS RESPUBLIKOS CIVILINIO KODEKSO 2.79 STRAIPSNIO PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTŲ AIŠKINAMASIS RAŠTAS

1. Įstatymo projekto rengimą paskatinusios priežastys, parengto projekto tikslai ir uždaviniai

Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymo Nr. VIII-1234 papildymo 15¹ straipsniu įstatymo projektas (toliau – Įstatymo projektas) ir Lietuvos Respublikos civilinio kodekso 2.79 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas (toliau – Lydimasis projektas) (toliau kartu – Projektai) parengti įgyvendinant Lietuvos Respublikos Vyriausybės programos įgyvendinimo plano, patvirtinto Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2017 m. kovo 13 d. nutarimu Nr. 167 „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės programos įgyvendinimo plano patvirtinimo“, IV prioriteto „Darni ir konkurecinga ekonomikos plėtra“ 4.2 krypties „Verslo sąlygų ir investicinės aplinkos gerinimas, vartotojų teisių apsaugos stiprinimas“ 4.2.2 darbą „Reguliavimo naštos verslui mažinimas“: pakeisti Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymą, siekiant nustatyti informacijos apie visas ūkio subjektams išduodamas licencijas kaupimą Licencijų informacinėje sistemoje.

Šiuo metu Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2012 m. liepos 18 d. nutarimo Nr. 937 „Dėl Licencijavimo pagrindų aprašo patvirtinimo“ 2.2 ir 2.3 papunkčiuose įtvirtintas įpareigojimas Lietuvos Respublikos Vyriausybei atskaitingiems viešojo administravimo subjektams licencijas išduoti, tikslinti arba pakeisti, sustabdyti jų galiojimą, panaikinti galiojimo sustabdymą, panaikinti licencijos galiojimą naudojantis valstybės įmonės Registrų centro sukurta ir administruojama valstybės informacine sistema (toliau – Licencijų informacinė sistema) arba per kitas turimas valstybės informacines sistemas, registrus ar kitais Europos Sąjungos teisės aktuose ar jų įgyvendinamuosiuose Lietuvos Respublikos teisės aktuose nustatytais būdais, tačiau pastaruoju atveju atitinkamą informaciją privaloma teikti Licencijų informacinei sistemai licencijos išdavimo, tikslinimo arba pakeitimo, galiojimo sustabdymo, galiojimo sustabdymo panaikinimo, galiojimo panaikinimo dieną. Nuo 2016 m. liepos 20 d. Lietuvos Respublikos Vyriausybei atskaitingiems licencijas išduodantiems viešojo administravimo subjektams privaloma ne tik teikti informaciją Licencijų informacinėje sistemoje, bet išduoti licencijas naudojantis Licencijų informacine sistema – t. y. licencijos įrašomos Licencijų informacinėje sistemoje ir licenciją gavusio subjekto duomenys, kiti specialiose licencijavimo taisyklėse įtvirtinti licencijos duomenys skaitmenine forma kaupiami, keičiami, tikslinami (pakeitus, sustabdžius ar panaikinus licencijos galiojimą) Licencijų informacinėje sistemoje. Įstatymo projektu siekiama tęsti šį procesą – įgalinti ir Lietuvos Respublikos Vyriausybei neatskaitingus viešojo administravimo licencijas išduodančius subjektus naudotis Licencijų informacine sistema.

Šiuo metu nevienodai kaupiant Lietuvos Respublikos Vyriausybei atskaitingų viešojo administravimo subjektų ir Lietuvos Respublikos Vyriausybei neatskaitingų viešojo administravimo subjektų išduodamų licencijų duomenis negali būti užtikrintas aktualios informacijos apie visas ūkio subjektams išduodamas licencijas sukaupimas Licencijų informacinėje sistemoje. Licencijos išdavimas – Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatyme įtvirtinta viešojo administravimo subjekto teikiama administracinė paslauga – t. y. viešojo administravimo subjekto veiksmai, apimantys licencijų išdavimą. Šiuo metu viešojo administravimo subjektų administracinės paslaugos teikimas išduodant licencijas ir informacijos apie išduotas licencijas kaupimas viešojo administravimo institucijose labai skiriasi, o galutinis licencijos išdavimo procedūros rezultatas – išduodama licencija gali būti tiek popieriniai dokumentai, tiek elektroniniai, tiek įrašai informacinėse sistemose ar registruose, plastikinės kortelės, informacija registracijos žurnaluose ar ūkio subjekto duomenys valstybės informacinės sistemos statuso neturinčiose informacinėse dokumentų valdymo sistemose ir t. t. Nuosekliai pereinant prie vienodo aktualios informacijos (skaitmeninės) apie visas Lietuvos Respublikoje išduotas licencijas kaupimo vienoje

vietoje šio tikslo siekiama įtvirtinus privalomą licencijų arba jų išdavimo duomenų įrašymą Licencijų informacinėje sistemoje.

Projektų tikslai ir uždaviniai – įstatymo lygmeniu įtvirtinti esmines nuostatas, įpareigojančias visus administravimo paslaugą teikiančius viešojo administravimo subjektus, išduodančius licencijas, leidimus, reikalingus tam tikrai ūkinei veiklai pradėti ar vykdyti (toliau – licencija), Licencijų informacinėje sistemoje įrašyti licencijas arba licencijų duomenis (kai Licencijų informacinėje sistemoje įrašoma ne pirminė licencija, o duomenys iš išduotos kitais būdais licencijos) (toliau – licencijų įrašymas) įrašyti licencijų tikslinimo, pakeitimo, galiojimo sustabdymo, galiojimo sustabdymo panaikinimo, licencijos galiojimo panaikinimo duomenis. To siekiama nuostata, kad administracinė paslauga išduodant licenciją ūkinei veiklai baigiama licencijos įrašymu Licencijų informacinėje sistemoje. Panaudojus jau sukurtus ir naudojamus Informacijos ir ryšių technologijų (toliau – IRT) sprendinius, teikiant prioritetą visapusiškam Licencijų informacinės sistemos naudojimui Įstatymo projektu siekiama visas institucijas įpareigoti licencijas įrašyti ir kitus įrašus apie licencijas daryti naudojantis Licencijų informacine sistema. Jei licencijas išduodančios institucijos naudoja kitas sukurtas valstybės informacines sistemas ar valstybės registrus, joms taip pat galios įpareigojimas duomenis perduoti Licencijų informacinei sistemai. Įstatymo projektas neįpareigoja duomenų perduoti Licencijų informacinei sistemai automatinio būdu – kaip duomenimis bus keičiamasi tarp valstybės informacinių sistemų, sprendžia šių sistemų valdytojai. Atkreiptinas dėmesys, kad licencijų įrašymas Licencijų informacinėje sistemoje nekeičia specialių licencijavimo taisyklių, teisės aktuose nustatytų licencijų išdavimo terminų, galiojančios valstybės ir savivaldybių institucijų ir įstaigų, įmonių ir viešųjų įstaigų dokumentų teikimo ūkio subjektams tvarkos. Pavyzdžiui, vadovaudamasis Lietuvos Respublikos teisės gauti informaciją iš valstybės ir savivaldybių institucijų ir įstaigų įstatymu (toliau – Teisės gauti informaciją iš valstybės įstatymas) licencijos gavėjas priėmus Įstatymo pakeitimą nepraranda teisės kreiptis dėl informacijos apie jam išduotą licenciją tiesiogiai į licenciją išdavusį viešojo administravimo subjektą.

Parengtu Įstatymo projektu, be kita ko, siekiama sudaryti prielaidas ūkio subjektams (Licencijų informacinės sistemos naudotojams), trečiosioms suinteresuotoms šalims (viešos informacijos vartotojams) ar viešojo administravimo subjektams (Licencijų informacinės sistemos naudotojams) vienoje vietoje rasti informaciją apie skirtingų ūkio subjektų įgytą (-as) teisę (-es) vykdyti licencijuojamas veiklas, išduotų licencijų galiojimo sustabdymą, galiojimo sustabdymo panaikinimą, galiojimo panaikinimą. Nepriėmus Įstatymo projekto visuomenė neturės patogios prieigos prie aktualios informacijos apie Lietuvos Respublikoje išduotas licencijas (angl. *single point*). Vartotojai (licencijuojamų paslaugų gavėjai, priežiūros institucijos) ir toliau patikrinti, ar licencija yra išduota, galės tik kreipdamiesi į licenciją išduodančią instituciją. Taip pat būtų sudarytos prielaidos viešojo administravimo institucijoms operatyviau keisti licencijų duomenimis.

Taip pat įvertinta Lietuvos Respublikos civilinio kodekso 2.79 straipsnio 4 dalies nuostata, kurioje nustatyta, kad licencijas išduodanti institucija privalo apie juridinių asmenų licencijų išdavimą, galiojimo sustabdymą ar panaikinimą pranešti Juridinių asmenų registrui Juridinių asmenų registro nuostatų nustatyta tvarka. Siūloma Lietuvos Respublikos civilinio kodekso 2.79 str. 4 dalį naikinti ir atsisakyti licencijas išduodančių institucijų pareigos pranešti Juridinių asmenų registrui apie juridinių asmenų licencijų išdavimą, galiojimo sustabdymą ar panaikinimą. Nuostata mažins licencijas išduodančių institucijų našta, nes juridinių asmenų licencijų duomenys nebus įrašomi į dvi informacines sistemas: į Juridinių asmenų registrą ir į Licencijų informacinę sistemą.

2. Įstatymo projekto iniciatoriai (institucija, asmenys ar piliečių įgalioti atstovai) ir rengėjai

Projektų iniciatorė ir rengėja – Ūkio ministerija. Projektus parengė Lietuvos Respublikos ūkio ministerijos Įmonių teisės ir verslo aplinkos gerinimo departamentas (direktorė Milda Kaupelienė, tel. 8 706 64 747, el. p. milda.kaupeliene@ukmin.lt). Tiesioginė Projektų rengėja Įmonių teisės ir verslo aplinkos gerinimo departamento Geresnio reglamentavimo politikos

skyriaus vyriausioji specialistė Lijana Milkutė, tel. 8 706 64 785, el. p. lijana.milkute@ukmin.lt.
(skyriaus vedėja Ieva Petkevičiūtė, tel. 8 706 64 640, el. p. ieva.petkeviciute@ukmin.lt).

3. Kaip šiuo metu yra reguliuojami įstatymo projekte aptarti teisiniai santykiai

Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2013 m. spalio 23 d. nutarimo Nr. 964 „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2012 m. liepos 18 d. nutarimo Nr. 937 „Dėl Licencijavimo pagrindų aprašo patvirtinimo“ pakeitimo“ 2.3 papunkčiu valstybės įmonė Registrų centras buvo įpareigota iki 2015 m. gegužės 1 d. sukurti informacinę sistemą. Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2016 m. liepos 20 d. nutarimo Nr. 750 „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2012 m. liepos 18 d. nutarimo Nr. 937 „Dėl Licencijavimo pagrindų aprašo patvirtinimo“ pakeitimo“ 2.1 papunkčiu valstybės įmonė Registrų centras ir licencijas išduodantys viešojo administravimo subjektai buvo įpareigoti iki 2017 m. liepos 1 d. užtikrinti, kad Licencijų informacinėje sistemoje būtų paskelbta apie visas galiojančias licencijas. Licencijų informacinės sistemos nuostatų, patvirtintų Lietuvos Respublikos teisingumo ministro 2014 m. balandžio 30 d. įsakymu Nr. 1R-148 „Dėl Licencijų informacinės sistemos nuostatų patvirtinimo“ (toliau – Licencijų informacinės sistemos nuostatai), 5 punkte įtvirtintas Licencijų informacinės sistemos tikslas – gerinti verslo aplinką teikiant vartotojams aktualią informaciją apie visiems ūkio subjektams išduotas licencijas vienoje vietoje, siekiant užtikrinti patogią ir efektyvią jos paiešką, o 6 punkte įtvirtinti Licencijų informacinės sistemos uždaviniai – centralizuotai, kokybiškai ir operatyviai elektroniniu būdu kaupti, tvarkyti gautus duomenis ir informaciją apie ūkio subjektams išduotas licencijas ir teikti ją turintiems teisę gauti asmenims. Informacijos apie visas ūkio subjektams Lietuvos Respublikos Vyriausybei atskaitingų viešojo administravimo subjektų išduodamas licencijas kaupimą Licencijų informacinėje sistemoje užtikrina Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2012 m. liepos 18 d. nutarimo Nr. 937 „Dėl Licencijavimo pagrindų aprašo patvirtinimo“ 2.2 ir 2.3 papunkčiai, kurie įpareigoja viešojo administravimo subjektus licencijas išduoti, tikslinti arba pakeisti, sustabdyti jų galiojimą, panaikinti galiojimo sustabdymą, panaikinti licencijos galiojimą naudojantis valstybės įmonės Registrų centro sukurta ir administruojama valstybės informacine sistema. Viešojo administravimo subjektai, licencijas išduodantys per kitas valstybės informacines sistemas, registrus ar kitais Europos Sąjungos teisės aktuose ar jų įgyvendinamuosiuose Lietuvos Respublikos teisės aktuose nustatytais būdais, informaciją apie licencijų išdavimą, patikslinimą ar pakeitimą, galiojimo sustabdymą, galiojimo sustabdymo panaikinimą ir galiojimo panaikinimą privalo teikti Licencijų informacinei sistemai atitinkamai licencijos išdavimo, tikslinimo arba pakeitimo, galiojimo sustabdymo, galiojimo sustabdymo panaikinimo, galiojimo panaikinimo dieną. Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2012 m. liepos 18 d. nutarimo Nr. 937 „Dėl Licencijavimo pagrindų aprašo patvirtinimo“ 3 punkte Lietuvos Respublikos Vyriausybei neatskaitingiems viešojo administravimo subjektams tik rekomenduojama išduodant licencijas vadovautis nurodytais principais. Kai kuriuose specialiuose teisės aktuose įtvirtinta licencijas išduodančių viešojo administravimo subjektų pareiga išduoti licencijas naudojantis Licencijų informacine sistema: pavyzdžiui, Didmeninės ir mažmeninės prekybos tabako gaminiais licencijavimo taisyklių, patvirtintų Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2012 m. gruodžio 5 d. nutarimu Nr. 1450 „Dėl Didmeninės ir mažmeninės prekybos tabako gaminiais licencijavimo taisyklių patvirtinimo“, 5 punkte nustatyta, kad „juridiniams asmenims ir užsienio juridinių asmenų filialams licencijos išduodamos, patikslinamos, licencijų galiojimas sustabdomas, licencijų galiojimo sustabdymas ir licencijų galiojimas panaikinamas naudojantis Licencijų informacine sistema“; Leidimų verstis prekybos naftos produktais veikla išdavimo taisyklių, patvirtintų Lietuvos Respublikos energetikos ministro 2012 m. vasario 2 d. įsakymu Nr. 1-19 „Dėl Leidimų verstis prekybos naftos produktais veikla išdavimo taisyklių patvirtinimo“, 52¹ punkte nustatyta, kad „vadovaujantis Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2012 m. liepos 18 d. nutarimu Nr. 937 „Dėl Licencijavimo pagrindų aprašo patvirtinimo“ leidimus išduodanti institucija leidimus išduoda, leidimus keičia (leidime įrašytų duomenų papildymą ir (ar) patikslinimą), leidimų galiojimą sustabdo, galiojimo sustabdymą panaikina, galiojimą panaikina naudojantis valstybės įmonės Registrų centro sukurta ir

administruojama valstybės informacinė sistema, skirta duomenims ir informacijai apie ūkio subjektams išduotas licencijas tvarkyti vienoje vietoje“ ir t. t.

Vadovaujantis išvardytais teisės aktais yra sukurta ir veikia valstybės įmonės Registrų centro valdoma Licencijų informacinė sistema. Nuo 2016 m. liepos 20 d. Lietuvos Respublikos Vyriausybei atskaitingi viešojo administravimo subjektai įpareigoti licencijas išduoti naudodamiesi Licencijų informacine sistema ar kita valstybės informacine sistema. Licencijų informacinės sistemos nuostatuose įtvirtinta, sukurta ir veikia funkcinė struktūra, kuri *inter alia* leidžia įvesti, koreguoti ir tvirtinti duomenis apie licencijas, tvarkyti licencijų turėtojų sąrašus, naudoti elektroninių paslaugų teikimo posistemį, naudoti duomenų su kitomis informacinėmis sistemomis mainų posistemį (Licencijų informacinės sistemos nuostatų IV skyrius).

2018 m. rugsėjo 1 d. duomenimis, Licencijų informacinėje sistemoje įrašyti duomenys apie 294 902 fizinių ir juridinių asmenų licencijas (licencijos, išduotos naudojantis Licencijų informacine sistema arba perdavus informaciją apie naudojant kitas valstybės informacines sistemas ar registrus išduotas licencijas), galima įvesti duomenis apie 394 licencijų rūšis, pasirašytos duomenų teikimo sutartys su 116 viešojo administravimo subjektų, sąsajų priemonėmis duomenys perduodami iš 9 valstybės informacinių sistemų ir dar 8 valstybės informacines sistemas ketinama integruoti su Licencijų informacine sistema.

Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymo (toliau – VAI) 2 straipsnio 1 dalyje įtvirtinta, kad viešasis administravimas – tai įstatymų ir kitų teisės aktų reglamentuojama viešojo administravimo subjektų veikla, skirta įstatymams ir kitiems teisės aktams įgyvendinti: administracinių sprendimų priėmimas, įstatymų ir administracinių sprendimų įgyvendinimo kontrolė, įstatymų nustatytų administracinių paslaugų teikimas, viešųjų paslaugų teikimo administravimas ir viešojo administravimo subjekto vidaus administravimas. Šio straipsnio 17 dalyje įtvirtinta, kad administracinė paslauga – tai viešojo administravimo subjekto veiksmai, apimantys leidimų, licencijų ar dokumentų, kuriais patvirtinamas tam tikras juridinis faktas, išdavimą, asmenų deklaracijų priėmimą ir tvarkymą, asmenų konsultavimą viešojo administravimo subjekto kompetencijos klausimais, įstatymų nustatytos viešojo administravimo subjekto informacijos teikimą asmenims, administracinės procedūros atlikimą. VAI 15 straipsnio 1 dalies 1 punkte įtvirtinta, kad administracinės paslaugos yra, be kita ko, leidimų, licencijų išdavimas.

VAI 2 straipsnio 17 dalyje, 8 straipsnio 1 dalyje, 15 straipsnio 1 dalies 1 punkte, 36-4 straipsnio 7 ir 9 dalyse vartojama sąvoka *licencija*. Sąvoka *licencija* ar kitas dokumentas ūkinei veiklai apibrėžta Licencijavimo pagrindų aprašo, patvirtinto Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2012 m. liepos 18 d. nutarimu Nr. 937, 2.1 papunktyje – t. y. dokumentas (leidimas, liudijimas, teikimas, atestatas, sprendimas, sertifikatas, pažymėjimas ar panašiai), reikalingas tam tikrai ūkinei veiklai pradėti ar vykdyti, įrašymas ar įsirašymas į sąrašą, registrą, valstybės informacinę sistemą, kuriais įgyjama teisė pradėti ar vykdyti tam tikrą ūkinę veiklą, privalomas informacijos pateikimas prieš pradedant vykdyti ūkinę veiklą (toliau – deklaracija (pranešimas), taip pat kitoks leidimo vykdyti ūkinę veiklą suteikimas. Sąvoka *leidimas* ūkinei veiklai apibrėžta Lietuvos Respublikos paslaugų įstatymo 2 straipsnio 6 dalyje – t. y. licencija, liudijimas, pažymėjimas, sertifikatas, atestatas, diplomai, pažyma, teikimas, įgaliojimas, sprendimas ar kitas panašaus pobūdžio dokumentas, reikalingas pradedant ir vykdomas paslaugų teikimo veiklą, įpareigojimas įsiregistruoti valstybės registre ar žinybiniame registre (toliau – registras) arba pateikti informaciją prieš pradedant teisėtai vykdyti paslaugų teikimo veiklą, taip pat kitoks leidimo vykdyti paslaugų teikimo veiklą suteikimas teikėjui ar leidimo gauti paslaugą suteikimas gavėjui. *Dokumento* sąvoka apibrėžta Teisės gauti informaciją iš valstybės įstatymo 3 straipsnio 1 dalyje, kaip institucijos veikloje užfiksuota informacija ar jos dalis, nepaisant jos pateikimo būdo, formos ir laikmenos, įskaitant registro duomenis, registro informaciją, registruoti pateiktus dokumentus ir (arba) jų kopijas, valstybės informacinės sistemos duomenis. Sąvoka *ūkinė veikla* apibrėžta Lietuvos Respublikos konkurencijos įstatymo 2 straipsnio 21 dalyje kaip gamybinė, komercinė, finansinė ar profesinė veikla, susijusi su prekių pirkimu ar pardavimu, išskyrus atvejus, kai fiziniai asmenys prekę įsigyja asmeniniais ir namų ūkio poreikiams tenkinti.

Šiuo metu galiojančioje VAI 8 straipsnio 4 dalyje nustatyta bendra nuostata dėl pareigos viešojo administravimo subjektams pranešti apie priimtus sprendimus (tarp jų apie sprendimą dėl licencijos išdavimo ir neišdavimo, bet ne tik): „kiekvienam asmeniui, kuriam individualus administracinis aktas yra skirtas arba kurio teisėms ir pareigoms šis individualus administracinis aktas turi tiesioginį poveikį, ne vėliau kaip per 3 darbo dienas nuo šio akto priėmimo raštu pranešama apie individualaus administracinio akto priėmimą, kartu pridedant individualaus administracinio akto teisės aktų nustatyta tvarka patvirtintą kopiją, jeigu kiti įstatymai nenustato kitaip. Kai individualus administracinis aktas priimamas naudojantis valstybės informacinėmis sistemomis, vietoj individualaus administracinio akto teisės aktų nustatyta tvarka patvirtintos kopijos gali būti pridedamas individualaus administracinio akto išrašas“. Šiuo metu Lietuvos Respublikos civilinio kodekso 2.79 straipsnio 4 dalyje nustatyta, kad „Informacija apie licencijos išdavimą, jos galiojimo sustabdymą ir panaikinimą kaupiama juridinių asmenų registre. Licencijas išduodanti institucija privalo apie licencijų išdavimą, galiojimo sustabdymą ar panaikinimą pranešti juridinių asmenų registrui juridinių asmenų registro nuostatų nustatyta tvarka“. Šis straipsnis taikomas dėl juridinių asmenų licencijų.

4. Kokios siūlomos naujos teisinio reguliavimo nuostatos ir kokių teigiamų rezultatų laukiama

Atsižvelgiant į tai, kad licencijų išdavimas yra administracinė paslauga, o šiuo metu VAI 15 straipsnis reglamentuoja administracinių paslaugų teikimą, įstatymo pakeitimas siejamas su šiuo straipsniu. Įvertinus VAI 15 straipsnyje dėstomas nuostatas, kad šiame straipsnyje reglamentuotos *visos* administracinės paslaugos ir bendrosios nuostatos dėl *visų* išvardytų administracinių paslaugų teikimo bei rinkliavų už jas nustatymo, siekiant neišplėsti VAI 15 straipsnio tik *vienos* administracinės paslaugos teikimo detalizavimu, Įstatymo projektu siūloma nuostatas dėl licencijų išdavimo ir kaupimo Licencijų informacinėje sistemoje dėti atskiru VAI 15¹ straipsniu.

Įstatymo projekto VAI 15¹ straipsnyje siūloma įtvirtinti pareigą administracinę paslaugą teikiančio viešojo administravimo subjekto veiksmus, apimančius licencijų išdavimą, patikslinimą arba pakeitimą, jų galiojimo sustabdymą, galiojimo sustabdymo panaikinimą ar galiojimo panaikinimą, užbaigti jų įrašymu ar atitinkamu įrašu Licencijų informacinėje sistemoje. Pažymėtina, kad Įstatymo projektas nedetalizuoja ir nekeičia viešojo administravimo subjektų sprendimų dėl licencijos išdavimo arba atsisakymo išduoti licenciją priėmimo ir pranešimo apie priimtus sprendimus procedūrų – jos nustatytos VAI 8 straipsnio 4 dalyje. Nepriklausomai nuo to, per kokią informacinę sistemą išduodamos licencijos (Įstatymo projekto VAI 15¹ straipsnio 1 ir 2 dalys), jos keičiamos ar naikinamos jų galiojimas (Įstatymo projekto VAI 15¹ straipsnio 1 dalis), koku būdu išduodamos (priimant sprendimą – Įstatymo projekto VAI 15¹ straipsnio 1 dalis – ar *de facto* laikomos išduotomis – Įstatymo projekto VAI 15¹ straipsnio 3 ir 4 dalys) Įstatymo projektas nenaikina VAI 8 straipsnio 4 dalyje nustatytos bendros pareigos informuoti ūkio subjektą apie priimtus sprendimus, tačiau institucija, siekdama efektyviai valdyti procesus ir greičiau informuoti, gali rinktis Licencijų Informacinės sistemos priemones atitinkamai pakeitus susijusius teisės aktus.

Siūloma įtvirtinti, kad licencijos įrašymas Licencijų informacinėje sistemoje yra tik paskutinis licencijų išdavimo proceso veiksmas, o kitos licencijų procedūros kaip prašymo teikimas, sprendimo dėl licencijos išdavimo (neišdavimo) priėmimas ir pan. reglamentuojamos kituose teisės aktuose, licencijavimo taisyklėse ir į šio Įstatymo projekto apimtį nepatenka. VAI projekto tikslas – licencijų duomenų sukaupimas vienoje informacinėje sistemoje ir įtvirtinti viešojo administravimo subjekto pareigą licencijos išdavimo pabaigoje (be to kas yra nustatyta kituose teisės aktuose):

1. Bendru atveju, kai priimamas teigiamas sprendimą dėl licencijos išdavimo – Įstatymo projekto 15¹ straipsnio 1 dalyje nustatyta, kad institucija jo priėmimo dieną privalo įrašyti licenciją arba įvesti licencijavimo taisyklėse nustatytu būdu išduodamos licencijos duomenis Licencijų informacinę sistemą.

Pažymėtina, kad ūkio subjektams teisės ir pasekmės šiuo atveju sukuria ne Įstatymo projekte nurodytas licencijos įrašymas Licencijų informacinėje sistemoje, o viešojo administravimo subjektų priimami sprendimai (individualūs teisės aktai) dėl licencijos išdavimo arba neišdavimo

arba specialiuose teisės aktuose nustatytas kitas ūkio subjekto teisių ir pareigų atsiradimo momentas (pavyzdžiui, Lietuvos Respublikos odontologų įstatyme nustatyta, kad „Odontologinės priežiūros (pagalbos) įstaigų akreditavimo komisija [...] teisės aktų nustatyta tvarka *prima sprendimus* dėl odontologinės priežiūros (pagalbos) įstaigų akreditavimo [...] Rūmų vardu. [...]išduoti, sustabdyti ar panaikinti licencijos galiojimą [...]“).

2. Įstatymo projekto VAI 15¹ straipsnio 2 dalyse nustatomas atskiras atvejis, jei viešojo administravimo subjektas išduodant licencijas naudoja ne Licencijų informacinę sistemą, bet registrą ar valstybės informacinę sistemą (ji privalo būti įsteigta iki Įstatymo įsigaliojimo), arba pagal Europos Sąjungos teisės aktus privalomas kitoks licencijos išdavimo būdas (pavyzdžiui, Lietuvos Respublikos radiacinės saugos įstatyme nustatyta, kad „*licencija* vykdyti veiklą su jonizuojančiosios spinduliuotės šaltiniais – Reguluojančiosios *institucijos* išduodamas dokumentas arba *registro ar valstybės informacinės sistemos įrašas, kuriuo suteikiama teisė vykdyti veiklą su jonizuojančiosios spinduliuotės šaltiniais* šiame dokumente arba įrašė nustatytomis veiklos sąlygomis“).

Siekiant užtikrinti informacijos patekimą į Licencijų informacinę sistemą, ir šiuo atveju licencijos duomenys privalo būti perduoti (t. y. įvesti rankiniu būdu, perduoti per sąsają ar kitu institucijų pasirinktu būdu) Licencijų informacinei sistemai sprendimo dėl licencijos išdavimo dieną arba jei nustatytu kitu licencijos išdavimo momentu.

3. Įstatymo projekto VAI 15¹ straipsnio 3 dalyje nustatomas atskiras atvejis, jei specialiuose įstatymuose nustatomas specialus teisės suteikimo būdas – kai, pateikus prašymą išduoti licenciją, per nustatytą terminą licencija neišduodama ir ūkio subjektas negauna pranešimo apie neigiamą sprendimą, o jos išdavimo diena laikoma paskutinė įstatymų nustatyto termino licencijai išduoti diena (pavyzdžiui, Lietuvos Respublikos turto ir asmens saugos įstatyme nustatyta, kad „Licencija išduodama arba motyvuotas atsisakymas išduoti licenciją pateikiamas ne vėliau kaip per 40 darbo dienų [...]. Jeigu pareiškėjas ar jo įgaliotas atstovas *per 40 darbo dienų* nuo [...] dokumentų, reikalingų licencijai išduoti, gavimo licenciją išduodančioje institucijoje dienos negauna jokio atsakymo, *laikoma, kad licencija yra išduota*“). Tokiu atveju licencijos duomenis viešojo administravimo subjektas privalo įrašyti Licencijų informacinėje sistemoje ne vėliau kaip šią dieną (pavyzdžiui, pagal Lietuvos Respublikos turto ir asmens saugos įstatymą, jeigu pareiškėjas ar jo įgaliotas atstovas per 40 darbo dienų nuo [...] dokumentų, reikalingų licencijai išduoti, gavimo licenciją išduodančioje institucijoje dienos negautų jokio atsakymo, būtų laikoma, kad licencija yra išduota, o licenciją išduodanti institucija vadovaujantis Įstatymo projektu privalėtų licencijos duomenis Licencijų informacinėje sistemoje įrašyti 40-tą dieną po dokumentų gavimo).

4. Įstatymo projekto VAI 15¹ straipsnio 4 dalyje siūlomas trečias atvejis, jei specialiuose įstatymuose nustatoma, kad, ūkio subjektui įgyjant teisę vykdyti veiklą, išankstinis ūkio subjekto patikrinimas neatliekamas, ir laikoma, kad licencija ūkio subjektui išduota kitą dieną po pranešimo apie numatomą vykdyti ūkinę veiklą pateikimo licencijas išduodančiam viešojo administravimo subjektui dienos (pavyzdžiui, Lietuvos Respublikos dokumentų ir archyvų įstatyme nustatyta, kad „*laikoma, kad licencija teikti dokumentų saugojimo paslaugą yra išduota kitą darbo dieną* nuo pranešimo apie ketinimą teikti dokumentų saugojimo paslaugą pateikimo Lietuvos vyriausiajam archyvarui arba nuo pranešimo apie ketinimą teikti dokumentų saugojimo paslaugą nurodytos dienos, jeigu ši diena yra vėlesnė negu pranešimo apie ketinimą teikti dokumentų saugojimo paslaugą pateikimo Lietuvos vyriausiajam archyvarui diena“, Lietuvos Respublikos farmacijos įstatyme nustatyta, kad „*laikoma, kad vaistinininko praktikos licencija asmeniui yra išduota kitą dieną* nuo paraiškos ir dokumentų, nurodytų Vaistinininko praktikos licencijavimo taisyklėse, pateikimo Valstybinei vaistų kontrolės tarnybai dienos.“). Šiuo atveju licencijas išduodantys viešojo administravimo subjektai informaciją apie ūkio subjekto pateiktą pranešimą į Licencijų informacinę sistemą privalo įrašyti ne vėliau kaip kitą darbo dieną po pranešimo gavimo dienos (pavyzdžiui, vadovaujantis Lietuvos Respublikos farmacijos įstatymu vaistinininko praktikos licencija asmeniui laikoma išduota kitą dieną nuo paraiškos ir dokumentų pateikimo Valstybinei vaistų kontrolės tarnybai dienos, o Valstybinė vaistų kontrolės tarnyba tokios licencijos duomenis

privalės įrašyti Licencijų informacinėje sistemoje ne vėliau kaip kitą darbo dieną po ketinančio tapti vaistininku asmens pranešimo gavimo dienos). Tais atvejais, kai ūkio subjektas nurodo pranešime apie ketinimą teikti paslaugą vėlesnę nei pranešimo dieną, licencijas išduodantys viešojo administravimo subjektai informaciją apie ūkio subjekto pateiktą pranešimą į Licencijų informacinę sistemą taip pat privalo įrašyti ne vėliau kaip kitą darbo dieną po pranešimo gavimo dienos. Atsižvelgiant į tai, kad Licencijų informacinėje sistemoje nurodoma licencijos išdavimo data, toks duomenų įrašymo terminas užtikrins, kad nebūtų pamirštama įvesti duomenis Licencijų informacinėje sistemoje.

Visais išvardytais Įstatymo projekto 15¹ straipsnio atvejais įrašant licencijas ar licencijų išdavimo duomenis Licencijų informacinėje sistemoje, jų apimtis nustatoma atitinkamuose licencijuojamos veiklos licencijavimo taisyklėse, Licencijų informacinės sistemos nuostatuose ir duomenų teikimo Licencijų informacinei sistemai sutartyse, kurias pasirašo Licencijų informacinės sistemos tvarkytojas ir licencijų duomenis teikiantis licencijas išduodantis viešojo administravimo subjektas.

Įstatymo projekto įgyvendinamosiose nuostatose, siekiant, kad Licencijų informacinėje sistemoje atsirastų istoriniai iki Įstatymo įsigaliojimo išduotų licencijų duomenys, Įstatymo projekto įsigaliojimo, įgyvendinimo ir taikymo 4 dalyje nustatomas terminas iki 2018 m. spalio 31 d. viešojo administravimo subjektams šiuos duomenis pateikti Licencijų informacinei sistemai (nepriklausomai nuo to, ar duomenys šiuo metu yra kaupiami žurnaluose, kita popierine forma, institucijų kompiuterinėse laikmenose ar informacinėse sistemose).

Taip pat, siekiant efektyviai naudoti valstybės informacinius išteklius, išnaudoti jau esamą Licencijų informacinės sistemos funkcionalumą ir neinvestuoti valstybės biudžeto lėšų į naujas IRT priemones licencijoms išduoti, kurios dubliuos jau sukurtą ir veikiančią Licencijų informacinę sistemą, Įstatymo projekto įsigaliojimo, įgyvendinimo ir taikymo 3 dalyje siūloma įtvirtinti nuostatą, kad įsigaliojus įstatymui nebūtų steigiamos naujos informacinės sistemos ar jų funkcinės dalys, skirtos licencijoms išduoti ir (ar) licencijų išdavimo įrašams atlikti. Informacinės sistemos steigimas suprantamas taip, kaip ši sąvoka apibrėžta Lietuvos Respublikos valstybės informacinių išteklių valdymo įstatyme. Kita vertus, Įstatymo projektu nesiekama naikinti jau įsteigtų, sukurtų ir naudojamų valstybės informacinių sistemų ar jų funkcijų, susijusių su licencijų išdavimu. Šių sistemų valdytojai privalės užtikrinti duomenų perdavimą Licencijų informacinei sistemai laiku, pagal Įstatymo projekto VAĮ 15¹ straipsnio 2 dalį.

Taip pat atsižvelgiant į tai, kad Lietuvos Respublikos civilinio kodekso 2.79 straipsnio 4 dalyje nustatyta, kad licencijas išduodanti institucija privalo apie juridinių asmenų licencijų išdavimą, galiojimo sustabdymą ar panaikinimą pranešti Juridinių asmenų registrai Juridinių asmenų registro nuostatų nustatyta tvarka, teikiant Įstatymo projektą kartu naikinama Lietuvos Respublikos civilinio kodekso 2.79 str. 4 dalis, kurioje neliks perteklinės licencijas išduodančių institucijų pareigos pranešti Juridinių asmenų registrai šioje dalyje nustatytų duomenų (apie juridinių asmenų licencijų išdavimą, galiojimo sustabdymą ar panaikinimą).

Atsižvelgiant į tai, kad reikės priimti Projektų įgyvendinamuosius teisės aktus, įvertinus šiems teisės aktams parengti ir patvirtinti būtiną laiką, siūloma Projektų data – 2019 m. lapkričio 1 d., išskyrus nuostatas, susijusias su įgyvendinamųjų teisės aktų parengimu, naujų informacinių sistemų steigimu ir duomenų perdavimu Licencijų informacinei sistemai.

5. Numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimo rezultatai (jeigu rengiant įstatymo projektą toks vertinimas turi būti atliktas ir jo rezultatai nepateikiami atskiru dokumentu), galimos neigiamos priimto įstatymo pasekmės ir kokių priemonių reikėtų imtis, kad tokių pasekmių būtų išvengta

Numatomo teisinio reguliavimo teigiamos pasekmės aptartos šio aiškinamojo rašto 4 ir 7 dalyse.

Projektu siūlomi reguliuoti tiesiniai santykiai neturės neigiamų pasekmių socialinei aplinkai, teisinei sistemai, svarbūs visuomeniniai santykiai, susiję su licencijavimu, bus

reguliuojami ne įstatymų įgyvendinamaisiais teisės aktais, o aukštesnės galios teisės aktu, tai yra įstatymu.

Institucijos funkcijoms, susijusioms su licencijų išdavimu, atlikti galės pasinaudoti sukurta Licencijų informacine sistema. Taip bus sutaupyta valstybės biudžeto lėšų ir nekuriamos įvairios naujos informacinės sistemos licencijoms išduoti.

Viešojo administravimo subjektams galutinai įgyvendinus Projektų nuostatas, Licencijų informacinėje sistemoje sukaupus visą aktualią informaciją apie Lietuvos Respublikoje išduotas licencijas ūkinei veiklai pradėti ar vykdyti, užtikrinus nuolatinį informacijos atnaujinimą, bus sudarytos galimybės kokybiškai stebėti ir atlikti licencijų duomenų analizę. Tai padėtų formuoti nuoseklią Lietuvos Respublikos ūkinės veiklos licencijavimo politiką.

6. Kokią įtaką priimtas įstatymas turės kriminogeninei situacijai, korupcijai

Priimti Projektai įtakos kriminogeninei situacijai, korupcijai neturės.

7. Kaip įstatymo įgyvendinimas atsilieps verslo sąlygoms ir jo plėtrai

Priėmus Projektus bus pereinama prie privalomo licencijų arba licencijų išdavimo duomenų įrašymo Licencijų informacinėje sistemoje ir kitų įrašų apie teikiant administracines paslaugas išduotas licencijas darymo ir kaupimo, padidės skaidrumas ir informacijos apie licencijuojamą veiklą vykdančius ūkio subjektus prieinamumas visuomenei, visa informacija apie ūkio subjektams išduotas, sustabdytas ar panaikintas licencijas bus vieša ir lengvai pasiekama teikiamų paslaugų gavėjams, todėl didės pasitikėjimas verslu. Bus užtikrintas informacijos apie visas ūkio subjektams išduodamas licencijas kaupimas Licencijų informacinėje sistemoje.

8. Įstatymo inkorporavimas į teisinę sistemą, kokius teisės aktus būtina priimti, kokius galiojančius teisės aktus reikia pakeisti ar pripažinti netekusiais galios

Kartu teikiamas Lydimasis projektas, siekiant atsakyti licencijas išduodančių institucijų funkcijų dubliavimo.

Lydimąjo projekto 2 straipsnio įgyvendinimo nuostatose įtvirtintas įpareigojimas Lietuvos Respublikos Vyriausybei iki 2019 m. rugsėjo 1 d. pateikti Lietuvos Respublikos Seimui įstatymų, kuriuose nustatomi atvejai, kuriais privaloma licencijas išduodančiai institucijai apie licencijų išdavimą, galiojimo sustabdymą ar panaikinimą pranešti Juridinių asmenų registrui, pakeitimo projektus.

Siekiant Įstatymo projektą ir Lydimąjį projektą tinkamai inkorporuoti į teisinę sistemą, pasirinktas būdas leis politiką formuojančioms atskiroms ministerijoms identifikuoti Lydimąjo projekto įgyvendinamosiose nuostatose nurodytus įstatymus savo formuojamos politikos srityse, nustatyti, kuriuos įstatymus būtina keisti, ir tinkamus įstatymų pakeitimų projektus parengti ir pateikti Lietuvos Respublikos Vyriausybei.

Kiti įstatymai priėmus Įstatymo projektą neturės būti keičiami.

9. Ar įstatymo projektas parengtas laikantis Lietuvos Respublikos valstybinės kalbos, Teisėkūros pagrindų įstatymų reikalavimų, o įstatymo projekto sąvokos ir jas įvardijantys terminai įvertinti Terminų banko įstatymo ir jo įgyvendinamųjų teisės aktų nustatyta tvarka

Projektai parengti laikantis Lietuvos Respublikos valstybinės kalbos, Teisėkūros pagrindų įstatymų reikalavimų. Projekte nėra nustatomos naujos ar keičiamos esamos sąvokos ir jas įvardijantys terminai.

10. Ar įstatymo projektas atitinka Žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijos nuostatas ir Europos Sąjungos dokumentus

Projektai atitinka Žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijos nuostatas ir Europos Sąjungos dokumentus.

11. Jeigu įstatymui įgyvendinti reikia įgyvendinamųjų teisės aktų, – kas ir kada juos turėtų priimti

Priėmus Įstatymo projektą turės būti pakeistas Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2012 m. liepos 18 d. nutarimas Nr. 937 „Dėl Licencijavimo pagrindų aprašo patvirtinimo“, kuriame nustatyti pavedimai ir rekomendacijos Lietuvos Respublikos Vyriausybei atskaitingiems ir neatskaitingiems viešojo administravimo subjektams.

Taip pat Lydimujo projekto nuostatomis įgyvendinti turės būti pakeisti Licencijų informacinės sistemos nuostatai, patvirtinti Lietuvos Respublikos teisingumo ministro 2014 m. balandžio 30 d. įsakymu Nr. 1R-148 „Dėl Licencijų informacinės sistemos nuostatų patvirtinimo“, ir Juridinių asmenų registro nuostatai, patvirtinti Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2003 m. lapkričio 12 d. nutarimu Nr. 1407 „Dėl Juridinių asmenų registro įsteigimo ir Juridinių asmenų registro nuostatų patvirtinimo“.

12. Kiek valstybės, savivaldybių biudžetų ir kitų valstybės įsteigtų fondų lėšų prireiks įstatymui įgyvendinti, ar bus galima sutaupyti (pateikiami prognozuojami rodikliai einamaisiais ir artimiausiais 3 biudžetiniais metais)

Siekiant įgyvendinti Projektų nuostatas papildomų lėšų darbo užmokesčiui neprireiks, nes toliau bus naudojami licencijas išduodantiems konkrečioms viešojo administravimo subjektams skiriami asignavimai asmenų, dirbančių valstybinėje tarnyboje (kaip jie apibrėžti Lietuvos Respublikos viešųjų ir privačių interesų derinimo valstybinėje tarnyboje įstatymo 2 straipsnio 1 dalyje), darbo užmokesčiui. Jų atliekamos funkcijos nesikeis ir darbo krūvis nedidės. Tikėtina, kad reikės mažiau laiko norint suteikti informacijos piliečiams apie išduotas licencijas, nes ji bus kaupiama Licencijų informacinėje sistemoje ir viešai prieinama interneto svetainėje www.licencijavimas.lt. Dėl kiekviename viešojo administravimo subjekte naudojamų skirtingų vidinių valdymo procesų ir (ar) dokumentų tvarkymo taisyklių neįmanoma apskaičiuoti, kiek sumažės institucijai tenkanti našta ir bus sutaupoma biudžeto lėšų.

Taip pat bus taupomos valstybės ir savivaldybių biudžeto lėšos ir darbuotojų darbo laikas, nes viešojo administravimo subjektams nereikės teikti duomenų Juridinių asmenų registrai Lietuvos Respublikos civilinio kodekso 2.79 straipsnio 4 dalyje nustatyta tvarka.

Valstybės įmonė Registrų centras – Licencijų informacinės sistemos tvarkytojas – 2015 metais sukurtos Licencijų informacinės sistemos veikimui palaikyti kasmet išleidžia 124 000 eurų. Išlaidoms žmogiškiesiems ištekliams, techninėms, organizacinėms, programinėms ir kitoms priemonėms, susijusioms su Licencijų informacinės sistemos veikimu, padengti naudojamos valstybės įmonės Registrų centro lėšos. Informacija apie licencijas iš institucijų gaunama ir kaupiama neatlygintinai. Institucijos Licencijų informacinės sistemos duomenis gauna neatlygintinai. Licencijų informacinės sistemos duomenys yra vieši, jeigu Lietuvos Respublikos įstatymai ar Europos Sąjungos teisės aktai nenustato kitaip, ir visuomenei teikiami (prieinami) neatlygintinai. Paminėtina, kad vadovaujantis Lietuvos Respublikos valstybės informacinių išteklių valdymo įstatymo 33 straipsnio 2 dalimi, valstybės informacinių sistemų, kuriomis apdorojama visai valstybei svarbi informacija (šiuo atveju visų institucijų išduodamos licencijos), valdytojais gali būti institucijos, kurių vadovai privalo būti asignavimų valdytojai ir atlikti minėtame įstatyme nurodytas Licencijų informacinės sistemos valdytojo funkcijas, vykdyti Licencijų informacinės sistemos tvarkytojo priežiūrą.

Kartu buvo įvertintas Licencijų informacinės sistemos tinkamas veikimas ir nustatyta, kad Licencijų informacinės sistemos funkcijos leidžia įvesti licencijų duomenis. Dėl Licencijų informacinės sistemos priemonių tobulinimo ir plėtros, kurios nesusijusios su Įstatymo projekto tikslu ir licencijų įrašymo Licencijų informacinėje sistemoje funkcijomis, bus svarstoma ateityje nustačius pagrįstą poreikį modernizuoti Licencijų informacinę sistemą ir gavus reikiamas lėšas.

13. Įstatymo projekto rengimo metu gauti specialistų vertinimai ir išvados Specialistų vertinimų ir išvadų negauta.

14. Reikšminiai žodžiai, kurių reikia šiam projektui įtraukti į kompiuterinę paieškos sistemą, įskaitant Europos žodyno „Eurovoc“ terminus, temas bei sritis

Reikšminiai Projektų žodžiai, kurių reikia jam įtraukti į kompiuterinę paieškos sistemą, įskaitant reikšminius žodžius pagal žodyną „Eurovoc“, yra: „ūkio subjektas“, „licencija“, „administracinė paslauga“, „licencijos išdavimas“.

15. Kiti, iniciatorių nuomone, reikalingi pagrindimai ir paaiškinimai
Nėra.

Dokumentų valdymo ir asmenų
aptarnavimo skyriaus redaktorė

Sigitas Siniauskaitė-Petkevičienė

2018-12-18

Ūkio ministras

Virginijus Sinkevičius